

Nové a tradičné žehnanie hromničných sviec

Jozef Duháček

4. februára 2025 ✝ Cirkev ✝ Komentár

V poslednej dobe je v móde porovnávanie moderného misála Pavla VI. s modlitbami tradičného Rímskeho misála. Už samotné polozenie starých a nových textov vedľa seba, hľadanie rozdielov a snahou pochopiť, čo sa pokúša povedať nový a čo starý text modlitby, je užitočným cvičením. Zvyčajne sa týmto pokusom opakovane potvrdzuje obsahové a náukové bohatstvo, asketický realizmus a poetický šarm starých modlitieb a ich dobrá orientácia v štruktúre ľudskej existencie. Ohromná krása a nekonečnosť Boha, hriešnosť, nízkosť a nedostatočnosť človeka, nebezpečenstvo života vo svete, hroziace tresty za naše hriechy, potreba Božej milosti a pomoci, aby z toho človek vyviazol so zdravou dušou i telom.

Ukazuje sa, že v nových modlitbách je ťažisko toho, čo sa text pokúša sformulovať položené inde. Predvčerom sme mali Hromnice, sviatok Očistenia Panny Márie (*In Purificatione Beatæ Mariæ Virginis*), ktorý sa v novom kalendári volá Obetovanie Pána. S týmto sviatkom je spojený obrad posvätenia sviec, tzv. hromničiek, ktorý sa tak ako všetko ostatné, dožil za pokoncilovej reformy istého vynovenia. V čom je teda rozdiel?

Hromničky z včelieho vosku

zdroj: flickr.com

Prvý a najzrejmější rozdiel spočíva v tom, že tradičný rímsky obrad požehnáva sviece pomocou série piatich modlitieb, v ktorých je vyjadrená dobre rozvinutá teológia sviec ako *sakramentálií* – svätenín; hovoria o tom, ako sa vzťahujú na poriadok stvorenia a poriadok vykúpenia, hovoria o liturgickom zobrazení a mystickej účasti na Kristovom vstupe do chrámu, hovoria o Ježišovi Kristovi ako Svetle sveta a Jeho Duchu ako vnútornom ohni/svetle, ktorý nás vedie cez „nebezpečnú temnotu tohto života k nikdy nezhasínajúcemu svetlu“ Neba; o Simeonovi, ktorý je takýmto spôsobom vedený a ktorého by sme mali napodobniť, keď prijímame Ježiša a o spojení medzi olejom, ktorý Mojžiš prikázal pripraviť, aby lampy mohli nepretržite horieť v Pánovej prítomnosti a požehnanými sviecami, ktoré teraz horia ako symboly „lumen Spiritus – svetla Ducha“ v našich vnútorných mysliach. Tieto modlitby sú obzvlášť krásne pre svoju pneumatológiu.

Druhý zrejmy rozdiel spočíva v opakovanom akte požehňavania sviec – toto opakované požehňavanie je spoločné viacerým obradom, ktoré sa nachádzajú v tradičnej liturgii (napríklad Rímsky kánon!), v obrade požehňania svätenej vody, v obrade krstu apod. Kňaz robí nad sviecami znak kríža sedemkrát – pričom v prvej, druhej a tretej modlitbe opakuje „požehnaj a posväť“ a v piatej modlitbe ešte raz prosí o „milosť Tvojho požehňania“. Sviece sú zhromaždené niekde pri epištolovej strane oltára (z pohľadu ľudu je to pravá strana) a kňaz sa celý obrad modlí z misála položeného na oltári – teda obrátený *ad orientem*.

1.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui omnia ex nihilo creasti, et jussu tuo per opera apum, hunc liquorem ad perfectionem cerei venire fecisti: et qui hodierna die petitionem justi Simeonis implesti: te humiliter deprecamur; ut has candelas ad usum hominem, et sanitatem corporum et animarum, sive in terra, sive in aquis, per invocationem tui sanctissimi nominis, et per intercessionem beatæ Mariæ semper Virginis, cujus hodie festa devote celebrantur, et per preces omnium Sanctorum tuorum benedicere, et sanctificare digneris: et hujus plebis tuæ, quæ illas honorifice in manibus desiderat portare, teque cantando laudare, exaudias voces de cælo sancto tuo, et de sede majestatis tuæ: et propitius sis omnibus clamantibus ad te, quos redemisti pretioso Sanguine Filii tui: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, ktorý z ničoho stvoril si všetko a z ktorého ustanovenia táto šťava prácou včiel nadobudla dokonalosť vosku a ktorý dnešného dňa splnil si prosbu spravodlivého Simeona: pokorne prosíme teba, aby na úžitok ľudí a na zdravie tiel i duší, či už na zemi alebo na vodách, pre vzývanie tvojho najsvätejšieho Mena a na príhovor blahoslavenej Márie, vždy Panny, ktorej sviatok sa dnes zbožne slávi, a na prosby všetkých Svätých svojich ráčil si tieto sviece požehnať a posvätiť; a aby zo svojho svätého neba a sídla velebnosti svojej vyslyšal si hlas ľudu svojho, ktorý žiada si ich úctivo nosiť v rukách a teba chváliť spevom; a milostivý buď všetkým, ktorí volajú ku tebe, ktorých vykúpil si drahou krvou Syna svojho. Ktorý s tebou žije a kraluje v jednote Ducha Svätého Boh, po všetky veky vekov. Ktorý s tebou žije a kraluje v jednote Ducha Svätého Boh, po všetky veky vekov. Amen.

2.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, qui hodierna die Unigenitum tuum ulnis sancti Simeonis in templo sancto tuo suscipiendum præsentasti: tuam supplices deprecamur clementiam; ut has candelas, quas nos famuli tui, in tui nominis magnificentiam suscipientes, gestare cupimus luce accensas, benedicere, et sanctificare, atque lumine supernæ benedictionis accendere digneris: quatenus eas tibi Domino Deo nostro offerendo digni, et sancto igne dulcissimæ caritatis tuæ succensi, in templo sancto gloriæ tuæ repræsentari mereamur. Per eundem Dominum nostrum. R. Amen.

Všemohúci, večný Bože, ktorý dnešného dňa v svojom svätom chráme predstavil si Jednorodného svojho, aby ho svätý Simeon mohol vziať na ruky, snažne prosíme tvoju milosť, aby tieto sviece, ktoré my, služobníci tvoji, prijímame na povznesenie tvojho Mena, ktoré žiadame si nosiť rozžaté svetlom, ráčil si požehnať a posvätiť a zapáliť svetlom nebeského požehňania; aby, obetujúc ich tebe, Pánovi, Bohu svojmu, hodní a zanietení svätým ohňom tvojej presladkej lásky, zaslúžili sme

si, aby boli sme uvedení do svätého chrámu slávy tvojej. Skrze tohože Pána. Amen.

3.

DOMINE Jesu Christe, lux vera, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum: effunde benedictionem tuam super hos cereos, et sanctifica eos lumine gratiæ tuæ, et concede propitius; ut, sicut hæc luminaria igne visibili accensa nocturnas depellunt tenebras; ita corda nostra invisibili igne, id est, Sancti Spiritus splendore illustrata, omnium vitiorum cæcitate careant: ut, purgato mentis oculo, ea cenere possimus, quæ tibi sunt placita, et nostræ salutis utilia; quatenus post hujus sæculi caliginosa discrimina, ad lucem indeficientem pervenire mereamur. Per te, Christe Jesu, Salvator mundi, qui in Trinitate perfecta vivis et regnas. R. Amen.

Pane Ježišu Kriste, svetlo pravé, ktoré osvecuješ každého človeka, prichádzajúceho na tento svet: vylej svoje požehnanie na tieto voskovice a posväť ich svetlom svojej milosti; a udeľ milostivo, aby, ako tieto svetlá, zažaté viditeľným svetlom, zaháňajú nočné temnoty; tak aj srdcia naše, osvietené neviditeľným ohňom, to jest jasom Ducha Svätého, boli pozbavené slepoty všetkých nepravostí: aby očisteným zrakom mysle mohli sme poznávať to, čo sa líbi tebe a osoží našej spáse; a tak po chmúrnych nebezpečenstvách tohto života zaslúžili sme si dôjsť k nehasnúcemu svetlu. Skrze teba, Kriste Ježišu, Spasiteľu sveta, ktorý v dokonalej Trojici žiješ a kraluješ Boh, po všetky veky vekov. Amen.

4.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, qui per Moysen famulum tuum, purissimum olei liquorem ad luminaria ante conspectum tuum jugiter concinnanda præparari jussisti: benedictionis tuæ gratiam super hos cereos benignus infunde; quatenus sic administrent lumen exterius, ut, te donante, lumen Spiritus tui nostris non desit mentibus interius. Per Dominum nostrum. R. Amen.

Všemohúci večný Bože, ktorý skrze Mojžiša, služobníka svojho, prikázal si pripravovať najčistejší olej do lúč, ktoré mali neprestajne horieť pred tvou tvárou: dobrotivo vylej milosť požehnania svojho na tieto voskovice; žeby navonok tak dávali svetlo, aby z tvojej štedrosti našim mysliam ani vnútorne nechýbalo svetlo Ducha tvojho. Skrze nášho Pána. Amen.

5.

DOMINE Jesu Christe, qui hodierna die in nostræ carnis substantia inter homines apparens, a parentibus in templo es præsentatus: quem Simeon venerabilis senex, lumine Spiritus tui irradiatus, agnovit, suscepit, et benedixit: præsta propitius; ut ejusdem Spiritus Sancti gratia illuminati, atque edocti, te veraciter agnoscamus, et fideliter diligamus: Qui cum Deo Patre. R. Amen.

Pane Ježišu Kriste, ktorého v dnešný deň, keď sa zjavil medzi ľuďmi v podstate nášho tela, rodičia predstavili v chráme; ktorého poznal, vzal do náručia a požehnal Simeon, starec, hodný úcty, ožiarený svetlom Ducha tvojho: dopraj milostivo, aby, osvietení a poučení milosťou tohože Ducha Svätého, pravdivo poznali sme a verne milovali teba: Ktorý s Bohom Otcom v jednote tohože Ducha Svätého žiješ a kraluješ Boh, po všetky veky vekov. Amen.

Potom kňaz trikrát pokropí sviece svätenou vodou a pritom odrieka antifónu *Asperges me* (Hyzopom ma pokrop Pane) a následne trikrát sviece incenzuje. Potom ich pri oltárnom zábradlí rozdá veriaci. Veriaci pobožká sviecu, ktorú prijíma a ruku kňaza, z ktorej ju prijíma. Zbor medzitým spieva antifónu *Lumen ad revelationem gentium* (Svetlo na osvietenie pohanov) a ktorú prekladá veršami Simeonovho chválospoveu *Nunc Dimittis* (Teraz Pane prepustiš).

Potom sa zaspieva *Exsurge Domine*

Povstaň, Pane, nám na pomoc a oslobod' nás pre meno svoje. Na svoje sme uši, Bože, počuli, otcovia naši rozprávali nám. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Povstaň, Pane.

Nasleduje *Flectamus genua/Levate* (Kľaknite na kolená - Vstaňte), a modlitba:

EXAUDI, quæsumus Domine, plebem tuam: et quæ extrinsecus annua tribuis devotione venerari, interius assequi gratiæ tuæ luce concede. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Vyslyš, prosíme, Pane, ľud svoj: a čo každoročnou pobožnosťou dávaš nám uctievať navonok, to nám dopraj obsiahnuť vnútorne svetlom svojej milosti. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

Od oltárnej sviece sa zapáli posvätená hromnička (a od nej ďalšie) a slovami *Procedamus in pace / in nomine Christi*, Amen začína slávnostná procesia, počas ktorej sa spievajú dve antifóny s responzóriami a po návrate do kostola začína sv. omša introitom *Suscepimus Deus*.

Slávnostná procesia

zdroj: flickr.com

V modernom misáli Pavla VI. začína obrad s antifónou *Ecce Dominus noster cum virtute veniet, ut illuminet oculos servorum suorum, alleluia*.

Hľa náš Pán príde s mocou, aby osvietil oči svojich služobníkov, aleluja.

Prípadne sa môže použiť iná vhodná pieseň. Sviece nie sú v novom obrade zhromaždené na jednom mieste, kde ich kňaz naraz požehná, pokropí svätenou vodou a incenzuje, ale držia ich veriaci v rukách. Kňaz je obrátený k ľudu, urobí znak kríža a prečíta krátke povzbudenie:

Drahí bratia a sestry, pred štyridsiatimi dňami sme s radosťou oslavovali narodenie Krista Pána. Dnes si pripomíname, ako Panna Mária a svätý Jozef obetovali Ježiša v chráme. Pán Ježiš sa teda podrobil predpisom zákona, ale predovšetkým sa chcel stretnúť so svojím ľudom, ktorý ho s vierou očakával. A naozaj, Simeon a Anna prišli

do chrámu vedení Duchom Svätým, ktorý ich osvietil, aby v malom dieťati spoznali svojho Pána. A oni ho vyznali pred všetkými s veľkou radosťou. Aj my sme sa tu zišli z podnetu Ducha Svätého a spoločne pôjdeme do Božieho chrámu stretnúť sa s Kristom. Nájdeme ho a spoznáme pri lámaní eucharistického chleba. Tento božský pokrm nás posilní, aby sme vydržali na púti, ktorá nás dovedie do nebeskej vlasti, kde sa budeme večne tešiť z Kristovej prítomnosti.

Potom má na výber jednu z týchto modlitieb:

Modlime sa

Bože, pôvodca a zdroj všetkého svetla, ty si dnes spravodlivému Simeonovi ukázal Ježiša Krista ako pravé svetlo, ktoré prišlo osvietiť všetkých ľudí; vrúcne ťa prosíme, vypočuj prosby svojho ľudu: požehnaj tieto sviece, ktoré ponesieme v sprievode na tvoju oslavu, a veď nás cestou čnosti, aby sme vošli do svetla večnej slávy. Skrze Krista, nášho Pána. Amen.

Alebo:

Bože, ty si pravé svetlo a zdroj každého svetla; prosíme ťa, osviet naše srdcia nehasnúcim svetlom viery, aby sme všetci, čo vstúpime do tvojho chrámu so zažatými sviecami, šťastlivo vošli do svetla tvojej slávy. Skrze Krista, nášho Pána. Amen.

Takmer všetok ten hutný teologický obsah, ktorý sa nachádza v tradičných modlitbách, ich hlboké odkazy na dejiny spásy s ich nádhernou pneumatológiou – teda prepojením na Ducha Svätého, je preč a je nahradený nemastnými/neslanými zovšeobecneniami. Prvá modlitba sa ešte odvažuje sviece požehnávať, no v druhej o požehnaní niet ani zmienky.

Rubriky potom uvádzajú pokyn: „*Kňaz pokropí sviece požehnanou vodou; nič pri tom nehovorí. Po pokropení vloží tymian do kadidelnice na procesiu.*“ V kontraste s *Asperges me*, ktoré sa v tradičnom obrade modlí pri kropení sviec a následným incenzom sviec znejú tieto rubriky kostrbato, akoby ten, čo ich zostavoval nevedel, čo presne robí.

Potom si kňaz vezme zažatú sviecu a vyzve veriacich na procesiu:

Podme v pokoji v ústrety Pánovi! Alebo: Podme v pokoji!

Na čo všetci odpovedia: **V mene Kristovom. Amen.**

Všetci nesú zažaté sviece. Počas procesie sa spieva antifóna *Svetlo na osvietenie pohanov* s kantikom (Lk 2,29–32) alebo antifóna *Ozdob svoju svadobnú miestnosť Sion*, alebo iný vhodný spev. Rozdávanie sviec veriacim bolo zrušené a keď sprievod skončí, začína sa omša úvodným spevom.

Na týchto dvoch obradoch je vidieť priepastný rozdiel – ide o dve rôzne liturgické planéty, medzi ktorými sa – okrem *Lumen ad revelationem gentium* (Svetlo na osvietenie pohanov) a Simeonovho chválospevu *Nunc Dimittis*, nedá nájsť žiadna spoločná črta. Preto je namieste otázka, či je rozlíšenie medzi „riadnou a mimoriadnou formou“ rímskeho obradu dostatočné, aby objasnilo tento rozdiel, alebo či treba len jednoducho hovoriť o klasickom/tradičnom a modernom obrade.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nove-a-tradicne-zehnanie-hromnicnych-sviec/>